

Kommunfullmäktige

Svar på motion av Gabriella Andersson (V), Inger Landström (V), Ida Legnemark (V), Anita Spjuth (V) och Peter Wiberg (V): Motion: Borås Stad ska främja goda arbetsvillkor i restaurangbranschen.

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta

Motionen anses besvarad.

Villkor enligt kollektivavtal, **eller kollektivavtalsliknande**, ska ställas när det är möjligt.

Sammanfattning

Gabriella Andersson (V), Inger Landström (V), Ida Legnemark (V), Anita Spjuth (V) och Peter Wiberg (V) har 2018-10-16 till Kommunfullmäktige inlämnat motion om att Borås Stad enbart ska hyra ut lokaler för café- och restaurangverksamhet till aktörer med kollektivavtal samt att krav på kollektivavtal ställs när Borås Stad bokar in sig på konferensanläggningar eller restauranger.

Kommunstyrelsen delar motionärernas bedömning om vikten av att avtalsparter och upphandlade leverantörer har skäliga arbetsvillkor.

Det är inte förenligt med svensk rätt att ställa krav på att leverantörer ska ha tecknat kollektivavtal. Efter det lagstiftningsarbete som skett på upphandlingsområdet de senaste åren råder dock ingen tvekan om att arbetsrättsliga villkor får ställas i upphandlingar under förutsättning att det inte strider mot de grundläggande principerna i upphandlingslagstiftningen. Att ställa villkor enligt kollektivavtal medför att en leverantör som är bunden av det kollektivavtal, från vilket villkoren är hämtade, uppfyller kravet. Leverantören kan leva upp till kravet utan att vara bunden av kollektivavtalet genom att uppfylla de specifika villkor som ställts upp i upphandlingen.

Ärendet i sin helhet

Gabriella Andersson (V), Inger Landström (V), Ida Legnemark (V), Anita Spjuth (V) och Peter Wiberg (V) har 2018-10-16 till Kommunfullmäktige inlämnat motion om att Borås Stad enbart ska hyra ut lokaler för café- och

restaurangverksamhet till aktörer med kollektivavtal samt att krav på kollektivavtal ställs när Borås Stad bokar in sig på konferensanläggningar eller restauranger.

Motionen har remitterats till lokalförsörjningsnämnden.

Lokalförsörjningsnämnden avstyrker motionen. Lokalförsörjningsnämnden ställer sig positiv till andemeningen i förslaget. Det är självklart att Borås Stad ska, så långt det är möjligt, främja goda arbetsvillkor i restaurangbranschen. Efter att ha rådgjort med juridisk expertis bedömer nämnden att det dock inte är möjligt att ställa krav på kollektivavtal vid uthyrning till företag i restaurangbranschen.

Frågan om krav på kollektivavtal i hyreskontrakt har sannolikt aldrig prövats mot svensk hyreslagstiftning. Däremot har frågan flera gånger varit uppe till prövning i samband med tillämpning av lagen om offentlig upphandling (LOU). Där är det numera fastslaget, även på EU-nivå, att man som upphandlande myndighet inte kan ställa krav på att anbudsgivarna skall garantera att de har kollektivavtal med fackliga organisationer. Anledningen till detta är, att detta anses strida mot proportionalitetsprincipen och den negativa föreningsfriheten, som stadgas i EKMR (Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna). Vid offentliga upphandlingar har det i stället ansetts rättsligt möjligt att ställa krav på att leverantörer, vid anställning av personal, tillämpar villkor om lön, semester och arbetstid på motsvarande nivå, som i för respektive bransch gällande kollektivavtal. Nämnden bedömer att samma bedömning skulle komma att tillämpas om vi skulle kräva kollektivavtal av kommunens restauranghyresgäster.

Remissyttranden i sin helhet bilägges.

Kommunstyrelsens bedömning

Kommunstyrelsen delar motionärernas bedömning om vikten av att avtalsparter och upphandlade leverantörer har skäligen arbetsvillkor. Det är inte förenligt med gällande rätt att vid upphandling ställa krav på att leverantörer har tecknat kollektivavtal, däremot kan det ställas krav på arbetsvillkor i nivå med kollektivavtal. Detsamma bör gälla när Borås stad hyr ut lokaler till företag.

Ett sätt för offentlig sektor att bidra till skäligen arbetsvillkor är att vid upphandling ställa krav på att leverantören ska erbjuda personalen arbetsvillkor i nivå med svenska kollektivavtal. En leverantör som tecknat kollektivavtal med motsvarande villkor uppfyller kravet som ställts i upphandlingen, men kravet kan också uppfyllas genom att leverantören på annat sätt visar att denne lever upp till det specifika kravet. Genom en lagändring 2016 har vikten av arbetsrättsliga villkor förtydligats genom att det numera är obligatoriskt att ställa arbetsrättsliga villkor i vissa upphandlingar, vilket Koncerninköp i Borås Stad

gör i enlighet med gällande lagstiftning. Arbetsrättsliga villkor är obligatoriskt när det är behövligt utifrån att riskerna för oskäligen arbetsvillkor och snedvridning av konkurrens i samband med en upphandling är stor. Kommunfullmäktige har 2019-11-20 beslutat att villkor enligt kollektivavtal ska ställas när det är möjligt och det inte strider mot de grundläggande principerna i upphandlingslagstiftningen. Bedömningen är att det vid upphandling av konferensanläggningar eller restauranger är möjligt och lämpligt att ställa arbetsrättsliga villkor under förutsättning att det vid det enskilda kontraktet inte strider mot de grundläggande principerna i upphandlingslagstiftningen.

Beslutsunderlag

1. Motion av Gabriella Andersson (V), Inger Landström (V), Ida Legnemark (V), Anita Spjuth (V) och Peter Wiberg (V)
2. Remissyttrande Lokalförsörjningsnämnden

Kommunfullmäktiges beslut expedieras till

1. Lokalförsörjningsnämnden LN.diarium@boras.se

För Sverigedemokraterna,

Andreas Exner (SD)
Kommunalråd

Kristian Silbvers (SD)
Ledamot, kommunstyrelsen